

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Swipe to change

bulharčina

Dedičské právo

Bulharsko

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s Radou notárov EÚ (CNUE).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Každá osoba, ktorá má 18 rokov alebo viac a je duševne zdravá, môže nakladať so svojim majetkom pre prípad smrti prostredníctvom závetu. Závetca môže vo svojom závete nakladať s celým svojím majetkom. Závety môžu byť vlastnoručné (napísané a podpísané vlastnou rukou závetcu) alebo notársky overené, t. j. vyhotovené notárom v prítomnosti dvoch svedkov.

Vlastnoručný závet musí byť v celom rozsahu napísaný rukou závetcu. Musí obsahovať dátum a podpis závetcu. Podpis musí byť umiestnený pod pokynmi o nakladaní s majetkom. Závet sa môže v zapečatenej obálke doručiť notárovi na úschovu. V takomto prípade notár vyhotoví na obálke vyhlásenie depozitára. Závetca a notár podpíšu vyhlásenie, ktoré sa zapíše do osobitného registra.

Notársky overený závet vyhotovuje notár v prítomnosti dvoch svedkov.

Závetca poskytne ústne vyhlásenie o svojom závete notárovi, ktorý ho zapíše v tomto znení a potom ho prečíta závetcovi v prítomnosti svedkov. Notár do závetu poznamená splnenie týchto formalít s uvedením miesta a dátumu podpisania závetu. Závetca, svedkovia a notár následne podpíšu závet. Pri vyhotovovaní notársky overeného závetu koná notár v súlade s článkom 578 ods. 1 a 2 občianskeho súdneho poriadku.

Ak závetca nemôže podpísať závet, musí uviesť dôvod a notár túto skutočnosť zaznamená pred prečítaním závetu.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Od zmeny pravidiel o registrácii z 1. januára 2001 sa musia registrovať výpisy uverejnených závetov týkajúcich sa nehnuteľností alebo práv k nehnuteľnému majetku.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Pozostalý/-á manžel/-ka a deti zosnulého alebo v prípade, že neexistujú potomkovia, rodičia zosnulého sú oprávnení na povinný dedičský podiel. Ak má závetca potomkov, pozostalých rodičov alebo manžela/-ku, nesmie nakladať s majetkom alebo ho darovať tak, aby to nepriaznivo ovplyvnilo ich povinný dedičský podiel. Celkový súčet povinných dedičských podielov všetkých príjemcov môže predstavovať až päť šiestin majetku, ak zosnulý zanechal manžela/-ku a dve alebo viac detí. Iný majetok než povinný dedičský podiel predstavuje disponibilnú časť dedičstva závetcu.

Ak neexistuje žiadny/-a pozostalý/-á manžel/-ka, potomkom (vrátane adoptovaných) prípadne tento povinný dedičský podiel: v prípade jedného dieťaťa a jeho potomkov, jedna polovica; v prípade dvoch alebo viacerých detí a ich potomkov, dve tretiny majetku závetcu.

Ak existujú potomkovia a pozostalý/-á manžel/-ka, povinný dedičský podiel manžela/-ky je rovnaký ako povinný dedičský podiel každého dieťaťa. V takomto prípade predstavuje disponibilná časť dedičstva jednu tretinu majetku v prípade jedného dieťaťa, jednu štvrtinu v prípade dvoch detí a jednu šestin v prípade troch alebo viacerých detí.

Ak závetca nezanechá žiadnych potomkov, povinný dedičský podiel manžela/-ky predstavuje jednu polovicu, ak je manžel/-ka jediným dedičom, alebo jednu tretinu, ak existujú pozostalí rodičia zosnulého.

Povinný dedičský podiel pozostalého rodiča alebo rodičov predstavuje jednu tretinu.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

V závislosti od individuálnych prípadov sa pri dedení zo zákona uplatňujú tieto zásady:

Ak bol zosnulý slobodný a nemal detí, pozostalí rodičia alebo pozostalý rodič získajú rovnaké podiely majetku (článok 6 zákona o dedičstve, ďalej len „ZN“).

Ak zosnulý zanechal len predkov druhého stupňa alebo vzdialenejších, najbližší príbuzní zosnulého si rozdelia majetok rovnakým dielom (článok 7 ZN). Ak existujú len pozostalí súrodenci, títo si majetok rozdelia rovnakým dielom (článok 8 ods. 1 ZN). Ak existujú pozostalí súrodenci a predkovia druhého stupňa alebo vzdialenejší, súrodenci dostanú dve tretiny majetku a predkovia dostanú jednu tretinu (článok 8 ods. 2 ZN).

Ak bol zosnulý slobodný, ale zanechal pozostalé deti, tieto si majetok rozdelia rovnakým dielom (článok 5 ods. 1 ZN). Podiel dieťaťa, ktoré zomrelo skôr, prípadne jeho potomkom podľa dedičskej postupnosti (zastúpenie).

Ak zosnulý zanechá manžela/-ku, ale žiadne deti, predkov, súrodencov alebo ich potomkov, manžel/-ka zdedí celý majetok (článok 9 ZN).

V prípade, že manžel/-ka dedí majetok zosnulého spolu s predkami alebo súrodencami alebo ich potomkami, manžel/-ka zdedí polovicu majetku, ak sa dedičstvo otvorí do 10 rokov po sobáši. Inak manžel/-ka zdedí dve tretiny majetku. V prípade, že manžel/-ka dedí majetok zosnulého spolu s predkami a súrodencami alebo ich potomkami, manžel/-ka zdedí v prvom prípade jednu tretinu majetku a v druhom prípade dve tretiny majetku.

Ak zosnulý zanechá manžela/ku a deti, manžel/-ka a deti si majetok rozdelia rovnakým dielom (článok 9 ods. 1 ZN).

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Na prijatie dedičstva dedičom sa neuplatňuje žiadny osobitný postup.

Osoba, ktorá je držiteľom vlastnoručného závetu, musí hneď potom, ako sa dozvie o smrti závetcu, vyhľadať notára a požiadať o zverejnenie závetu.

Každá zainteresovaná strana sa môže obrátiť na okresného sudcu v mieste začatia konania o dedičstve s cieľom stanoviť lehotu na predloženie závetu, ktorý má notár zverejniť.

Notár zverejní závet spisovaním vyhlásenia, ktoré obsahuje opis podmienok závetu, a zaznamená jeho odpečatenie. Vyhlásenie podpíše osoba, ktorá predložila závet, a notár. Papier, na ktorom je napísaný závet, sa priloží k vyhláseniu a hore uvedené osoby parafujú každú stranu.

Ak bol závet odovzdaný notárovi do úschovy (článok 25 ods. 2 ZN), vyššie uvedené kroky vykoná príslušný notár.

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Dedenie sa uskutoční jeho prijatím. Prijatie nadobudne účinnosť dňom otvorenia dedičstva.

Prijatie sa môže vykonať aj podaním písomného návrhu okresnému sudcovi v okrese, kde sa otvorilo dedičstvo. V takomto prípade sa prijatie zapíše do osobitného registra.

Za prijatie sa považuje aj to, keď dedičove konanie jasne naznačuje jeho zámer prijať dedičstvo alebo keď dedič utajuje zdedený majetok. V druhom prípade dedič stráca právo na svoj podiel utajeného majetku.

Okresný sudca na požiadanie ktorejkoľvek zainteresovanej strany po predvolaní osoby oprávnenej dediť stanoví pre túto osobu lehotu na vyhlásenie, či prijíma dedičstvo alebo sa ho zrieka. Ak sa proti dedičovi vedie súdne konanie, súd stanoví lehotu po prejednaní prípadu.

Ak dedič počas lehoty neposkytne odpoveď, stratí právo na prijatie dedičstva.

Vyhlásenie o prijatí sa zapíše do osobitného súdneho registra.

Rovnaký postup sa uplatňuje aj pri zrieknutí sa dedičstva a zapisuje sa rovnakým spôsobom.

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Uplatňuje sa postup prijatia alebo zrieknutia sa dedičstva.

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Na zrieknutie sa alebo prijatie povinného dedičského podielu sa nevzťahuje žiadny osobitný postup. Dedič, ktorý je oprávnený na povinný dedičský podiel, ale nemôže ho prijať v plnom rozsahu z dôvodu odkazov a darov, sa môže obrátiť na súd s cieľom znížiť takéto odkazy a dary na rozsah potrebný na doplnenie povinného dedičského podielu po získaní odkazov a darov poskytnutých príslušnému dedičovi, s výnimkou bežných darov.

Ak si dedič, ktorého povinný dedičský podiel je nepriaznivo ovplyvnený, uplatní právo na dedičstvo proti osobám, ktoré nie sú zákonnými dedičmi, tento dedič musí prijať dedičstvo na základe inventárneho súpisu majetku.

Na účely stanovenia disponibilnej časti dedičstva a sumy povinného dedičského podielu dediča sa všetok majetok, ktorý patril závetcovi v čase jeho úmrtia, zhromaždí v dedičstve po odpočítaní dlhov a akéhokoľvek navýšenia dedičstva podľa článku 12 ods. 2 zákona o dedičstve. Následne sa pridávajú dary, s výnimkou bežných darov, v závislosti od ich stavu v čase, keď boli darované, a hodnoty v čase začatia otvorenia dedičstva v prípade, že ide o nehnuteľnosť, alebo v čase, keď boli darované, v prípade hnutelného majetku.

Testamentárne odkazy sa znižujú na pomernom základe bez toho, aby sa rozlišovalo medzi dedičmi a odkazovníkmi, ak závetca nestanovil inak.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Hlavné spôsoby likvidácie dedičstva sú súdne a dobrovoľné rozdelenie. Každý spoluvlastník má právo na rozdelenie bez ohľadu na veľkosť jeho podielu.

Dobrovoľné rozdelenie sa vykonáva so súhlasom všetkých spoluvlastníkov a má formu zmluvy. V súlade s článkom 35 ods. 1 zákona o vlastníctve sa dobrovoľné rozdelenie hnutelného majetku v hodnote viac ako 50 BGN alebo nehnuteľného majetku musí vykonať písomne a podpisy musia byť notársky overené. V prípade dobrovoľného rozdelenia sa pomyselný podiel každého spoluvlastníka na spoločnom dedičstve stáva osobitným a nezávislým vlastníckym právom k skutočnému podielu na majetku v spoločnom vlastníctve.

Súdne rozdelenie sa uskutočňuje podľa špeciálneho konania upraveného v článku 341 a nasl. občianskeho súdneho poriadku. Na návrh na rozdelenie majetku sa nevzťahuje žiadna premlčacia lehota. Toto sporové konanie pozostáva z dvoch fáz.

Prvá fáza je zameraná na prípustnosť rozdelenia.

Spoludedič, ktorý žiada o rozdelenie, predloží písomný návrh na okresný súd, ku ktorému priloží:

1. úmrtný list závetcu a osvedčenie o dedičstve;
2. osvedčenie alebo iný písomný dôkaz týkajúci sa majetku;
3. kópie návrhu a jeho príloh pre ostatných spoludedičov.

Počas prvého súdneho pojednávania môže ktorýkoľvek iný spoludedič predložiť písomný návrh na zahrnutie iného majetku do dedičstva. V rámci tohto prvého súdneho pojednávania môže tiež ktorýkoľvek spoludedič vzniesť námietku týkajúcu sa práva iného spoludediča na účasť na rozdelení, veľkosti jeho podielu alebo zahrnutia určitého majetku do dedičstva.

Počas konania o rozdelení sa na súde prejednávajú spory týkajúce sa pôvodu, adopcií, závetov, pravosti písomných dôkazov alebo návrhov na zníženie sumy testamentárnych odkazov alebo darov.

Prvá fáza sa končí rozhodnutím o prípustnosti rozdelenia. Súd určí, ktorý majetok sa rozdelí medzi ktoré osoby a podiel každého spoludediča. Ak súd rozhodne, že rozdelenie hnutelného majetku je prípustné, rozhodne tiež o tom, ktorý účastník rozdelenia ho bude mať v držbe.

Ak jeden alebo viac dedičov nenakladajú s dedičstvom v súlade so svojimi dedičskými právami, súd môže v tom istom alebo v nasledujúcom rozsudku na návrh dediča rozhodnúť, ktorí dediči budú používať ktorý majetok do ukončenia rozdelenia alebo výšku súm, ktoré majú používatelia zaplatiť dedičom za používanie.

Druhá fáza zahŕňa samotné rozdelenie. Určia sa podiely a konkrétny majetok sa rozdelí do výlučného vlastníctva jednotlivých účastníkov rozdelenia. Toto sa uskutoční vyhotovením vyhlásenia o rozdelení a losovaním. Súd vyhotoví vyhlásenie o rozdelení na základe odborného posudku v súlade so zákonom o dedičstve. Po vyhotovení návrhu vyhlásenia o rozdelení súd predvolá účastníkov konania, aby im predložil vyhlásenie a vypočul si ich námietky. Súd potom vypracuje a vydá konečné vyhlásenie o rozdelení v súdnom rozsudku. Potom ako rozsudok týkajúci sa vyhlásenia o rozdelení nadobudne účinnosť, súd predvolá účastníkov konania na losovanie. Súd môže zdedený majetok rozdeliť medzi účastníkov rozdelenia bez losovania, ak je určenie podielov a losovanie nemožné alebo príliš nevyhovujúce.

Ak sa majetok nedá rozdeliť a nemožno ho priradiť k žiadnemu podielu, súd nariadi jeho predaj vo verejnej dražbe. Strany zúčastnené na rozdelení môžu predkladať ponuky vo verejnej dražbe,

Ak nedeliteľný majetok predstavuje obydlie, ktoré bývalo majetkovým spoločenstvom vyplývajúcim z uzavretia manželstva a likvidovalo sa po smrti manžela/-ky alebo po rozvoze a pozostalý/-á manžel/-ka alebo bývalý/-á manžel/-ka, ktorému/-ej boli udelené rodičovské práva týkajúce sa detí narodených v rámci manželstva, nemá žiadne vlastné obydlie, súd môže na návrh tohto/tejto manžela/-ky použiť obydlie ako podiel, pričom podiely ostatných účastníkov rozdelenia vyrovná prostredníctvom iného majetku alebo v hotovosti.

Ak je nedeliteľný majetok obydlie, ktorýkoľvek účastník rozdelenia, ktorý v ňom žil v čase začatia konania o dedičstve a ktorý nemá žiadne iné obydlie, môže požiadať o jeho pridelenie k jeho podielu a vyrovnanie podielov ostatných účastníkov rozdelenia prostredníctvom iného majetku alebo v hotovosti. Ak tieto podmienky splňa viacero účastníkov rozdelenia a uplatňujú si nárok na majetok, uprednostňuje sa tá osoba, ktorá ponúkne najvyššiu cenu.

Návrh na pridelenie možno predložiť najneskôr do prvého súdneho pojednávania po tom, ako sa stane vykonateľný rozsudok súdu o prípustnosti rozdelenia. Majetok sa ocení skutočnou hodnotou.

V prípade vyrovnania v hotovosti sa platba spolu so zákonným úrokom musí realizovať do šiestich mesiacov od dátumu, keď nadobudne účinnosť rozsudok o pridelení.

Účastník rozdelenia, ktorý získal majetok vo svojom podiele, sa stane vlastníkom po uhradení vyrovnania v hotovosti spolu so zákonným úrokom v stanovenej lehote. Nezaplatenie v rámci lehoty má za následok neplatnosť rozsudku o pridelení zo zákona a majetok sa ponúkne na predaj vo verejnej dražbe. Majetok sa môže prideliť inému účastníkovi rozdelenia, ktorý splňa požiadavky a požiadal o pridelenie v rámci stanovenej lehoty bez toho, aby sa

majetok ponúkal na predaj vo verejnej dražbe, ak tento druhý účastník rozdelenia ihneď splatí cenu stanovenú oceňovaním zníženú o hodnotu jeho podielu na majetku. Výnosy sa rozdelia medzi ostatných účastníkov rozdelenia na pomernom základe.

Súdne konanie o rozdelení sa môže ukončiť a dedičstvo sa môže zlikvidovať podľa dohody, ku ktorej dospeli strany konania a ktorá bola schválená súdom.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Osoba sa stane dedičom alebo odkazovníkom po prijatí dedičstva. Pred prijatím dedičstva môže osoba oprávnená zdediť majetok spravovať dedičstvo a podávať žaloby o určenie vlastníckeho práva na zachovanie dedičstva.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Získaním príslušného podielu (nerozdelený podiel) z dedičstva zosnulého dostane každý dedič alebo odkazovník pomyselný podiel z majetku a dlhov závetcu zahrnutých v dedičstve.

Dediči, ktorí prijali dedičstvo, sú podľa veľkosti svojich podielov zodpovední za dlhy, ktorými je dedičstvo zaťažené.

Dedič, ktorý prijal dedičstvo na základe inventárneho súpisu, je zodpovedný len do výšky sumy prijatého dedičstva.

Prijatie dedičstva na základe inventárneho súpisu sa musí písomne ohlásiť okresnému sudcovi do troch mesiacov od dátumu, keď sa dedič dozvedel o začatí konania o dedičstve. Okresný sudca môže predĺžiť lehotu až o tri mesiace. Prijatie sa zapisuje do špeciálneho súdneho registra.

Osoby, ktoré nie sú spôsobilé na právne úkony, vláda a mimovládne organizácie prijímajú dedičstvo iba na základe inventárneho súpisu.

Ak jeden dedič prijme dedičstvo na základe inventárneho súpisu, ostatní dediči z toho môžu mať prospech bez toho, aby bolo dotknuté ich právo na prijatie alebo zrieknutie sa dedičstva.

Inventárny súpis sa vyhotovuje v súlade s občianskym súdnym poriadkom.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľností?

Výpisy uverejnených závetov týkajúcich sa nehnuteľného majetku a práv k nehnuteľnému majetku musia byť zaregistrované. V prípade univerzálnych závetov sa existencia nehnuteľného majetku v príslušnom súdnom okrese osvedčuje vyhlásením obsahujúcim notársky overený podpis príjemcu s uvedením nehnuteľného majetku v príslušnom súdnom okrese, o ktorom má príjemca vedomosť. Toto vyhlásenie sa spolu so závetom predloží registračnému sudcovi v okrese, kde sa nachádza majetok.

Registračný sudca nariadi registračnému úradu v mieste, kde sa nachádza nehnuteľný majetok, aby ho zaregistroval umiestnením listín, ktoré podliehajú registrácii, do registrov dostupných verejnosti.

K návrhu na registráciu sa priložia dve notársky overené kópie závetov týkajúcich sa nehnuteľného majetku a práv k nehnuteľnému majetku.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadostí? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadostí, aké kroky treba podniknúť?

Vymenovanie správcu nie je povinné. Závetca môže ustanoviť jednu alebo viac právne spôsobilých osôb, aby konali ako správcovia.

Okresný sudca v mieste, kde sa otvorilo dedičstvo, môže na návrh ktorejkoľvek zainteresovanej strany stanoviť nadobúdateľovi lehotu na prijatie vymenovania. Ak lehota uplynie a nadobúdateľ neprijal vymenovanie, bude sa to považovať za odmietnutie prijatia.

Okresný sudca môže správcu prepustiť, ak je nedbanlivý alebo nespôsobilý alebo koná spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s dôverou, ktorá bola udelená správcovi.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Pozri odpoveď na predchádzajúcu otázku.

Ak zosnulý nezanechal žiadny závet ani nevymenoval správcu svojho závetu, ktorákoľvek osoba oprávnená dedičť môže spravovať majetok a podávať žaloby o určenie vlastníckeho práva na jeho zachovanie až do prijatia dedičstva.

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Správca musí vyhotoviť inventárny súpis majetku a prizvať dedičov a odkazovníkov k účasti.

Správca preberá držbu dedičstva a spravuje ho v takom rozsahu, ako je potrebné na vykonanie testamentárnych úkonov.

Správca nemá právo na prevod majetku, kým to nie je potrebné a povolené okresným sudcom, ktorý vynesie rozsudok po vypočutí dedičov.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Ak závetca zanechal vlastnoručný závet, notár uverejní závet, vyhotoví vyhlásenie, v ktorom opíše podmienky závetu, a poznamená si jeho odpečatenie.

Dediči zo zákona sa legitímujú osvedčením o dedičstve, ktoré vystavuje starosta obce posledného trvalého bydliska zosnulého. Osvedčenia o dedičstve sa vystavujú len v súvislosti s osobami, ktoré podliehali zápisu do registra obyvateľstva ku dňu svojho úmrtia a ktorým bol vystavený úmrtný list.

Osvedčenie sa vystavuje v súlade s článkom 24 ods. 2 zákona o evidencii občanov a článkom 9 nariadenia o vystavovaní osvedčení na základe registra obyvateľstva. Osvedčenie sa vystavuje dedičovi zo zákona, jeho právnomu zástupcovi alebo tretím stranám, ak ho tretie strany potrebujú na uplatňovanie legitímnych práv alebo sú výslovne splnomocnené notársky overeným splnomocnením.

Na vystavenie osvedčenia sú potrebné tieto dokumenty:

- žiadosť prostredníctvom formulára informačného centra registra obyvateľstva (GRAO), v ktorej sú uvedené podrobnosti o dedičoch po zosnulom, ktorú musí vyplniť dedič alebo osoba splnomocnená dedičom;
- kópia úmrtného listu (ak bol vystavený v inom okrese);
- identifikačný doklad žiadateľa;
- notársky overené splnomocnenie, ak žiadosť predkladá splnomocnený zástupca.

Posledná aktualizácia: 11/12/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.